

Kompetence oddělení pohřebnictví

Zveřejnění dle § 5 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“)

Žádost o poskytnutí informace podle InfZ.

Žadatel požádal o poskytnutí následujících informací týkajících se kompetencí oddělení pohřebnictví:

- 1) Jaká je de iure a de facto (prosím oddělit) kompetence oddělení pohřebnictví podle platného organizačního řádu MMR?
- 2) Jaké kompetence má de iure oddělení pohřebnictví vůči:
 - a. krajům, a
 - b. obcím?
- 3) Jaké kompetence má de iure oddělení pohřebnictví vůči:
 - a. provozovatelům pohřební služby, osobám provádějícím balsamací a konservaci lidských pozůstatků, exhumovaných lidských ostatků, jakož i jiných lidských pozůstatků, a krematorií,
 - b. krajským úřadům, a
 - c. obcím ve vztahu k veřejným pohřebištím, která obce provozují.
- 4) Jaké kompetence má de iure oddělení pohřebnictví při kontrolní činnosti ve vztahu k subjektům dle otázky č. 3?
- 5) Jaké kompetence má de iure oddělení pohřebnictví při správních řízeních k subjektům dle otázky č. 3?
- 6) Jaké kompetence má de iure oddělení pohřebnictví ve vztazích k jiným dotčeným orgánům ex. c. KHS, MZ, MŽP – Inspekci životního prostředí – k odpadům etc.

Odpověď:

K jednotlivým dotazům žadatele Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) uvedlo následující:

Ad 1):

V této souvislosti si dovoluujeme uvést, že z platného organizačního řádu MMR vyplývají kompetence jednotlivých útvarů v jejich formálních vymezeních. Organizační řád se nezabývá rozlišením mezi kompetencemi „de iure“ a „de facto“, případně faktickým výkonem činností nad rámec formální úpravy.

S ohledem na uvedené bychom Vás požádali o bližší upřesnění dotazu, zejména o vysvětlení, jaký obsah má být pojmem „de iure“ a „de facto“ v daném kontextu přikládán, aby bylo možné na Váš dotaz odpovědět.

Zde pro informaci přinášíme příslušnou pasáž z platného organizačního řádu – Organizační řád Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 15. srpna 2025 (č. j. MMR-55165/2025-94), str. 117 až 118:

(5) Oddělení pohřebnictví (63)

Hlavním posláním oddělení pohřebnictví je komplexní zajištění činností v oblasti pohřebnictví a tvorba jeho koncepce

1. tvoří nové právní předpisy na úseku pohřebnictví včetně práva Evropské unie (Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2017/852 ze dne 17. 5. 2017 o rtuti a o zrušení nařízení ES č. 1102/2008 a mezinárodních smluv souvisejících zejm. s repatriací těl zemřelých mezi státy (Ženevské úmluvy na ochranu obětí války, Mezinárodní ujednání o přepravě mrtvol. Dohoda o

převozu těl zemřelých, Smlouva mezi Českou a Slovenskou federativní republikou a Spolkovou republikou Německo o dobrém sousedství a přátelské spolupráci),

2. vykonává metodické, analytické a koordinační činnosti na úseku pohřebnictví a podílí se na přípravě návrhů státních programů regionálního rozvoje a cestovního ruchu z hlediska pohřebnictví,

3. zabezpečuje připomínky k materiálům legislativní i nelegislativní povahy s vazbami na oblast pohřebnictví zaslané odboru ve vnějším i vnitřním připomínkovém řízení včetně tvorby stanovisek na jednání vlády ČR,

4. připravuje návrhy novelizací zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících zákonů včetně prováděcích právních předpisů

5. provádí výkon státní správy v pohřebnictví, z tohoto pohledu zejména vykonává státní dozor a kontrolu nad činností krajských a obecních úřadů stejně jako soukromých provozovatelů pohřebních a dalších služeb v oblasti pohřebnictví, včetně projednávání zjištěných přestupků a ukládání správních trestů,

6. provádí analytické, metodické a konzultační činnosti spojené s podmínkami, zásadami a možnostmi úhrady účelně vynaložených nákladů obcí na pohřbení,

7. hradí obcím účelně vynaložené náklady na pohřbení opuštěných lidských pozůstatků bez dědiců,

8. spolupracuje s mezinárodními a národními nevládními institucemi v rámci revize evropské technické normy pro pohřební služby,

9. řídí meziresortní pracovní skupinu v oblasti pohřebnictví, tvoří hodnotící a kvalifikační standardy pro profesní kvalifikace v pohřebnictví a spolupracuje s personálním odborem na udělování autorizací a dozoru v oblasti dalšího vzdělávání,

10. zastupuje ministerstvo v Radě vlády pro národnostní menšiny, Ústřední epidemiologické komisi, Mezirezortní koordinační komisi pro válečné hroby a Komisi pro otázky masových hrobů Ďáblického hřbitova (tato komise byla počátkem roku 2026 zrušena, pozn. MMR)

11. je gestorem směrnice MMR pro nakládání s tělem zemřelého s vysoce nakažlivou nemocí, která byla publikována ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí, ročník 18, částka 3, vydán dne 13. července 2020,

12. při vyhlášení krizového stavu, při pandemiích nebo krizových událostech spolupracuje s Ústředním krizovým štábem a předkládá ve spolupráci s OBKŘ 11 materiály do vlády zejména k navýšení pohotovostních zásob v pohřebnictví,

13. spravuje Katalog agend v Registru práv a povinností v rozsahu působností vyplývajících ze zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Ad 2):

Kompetence vůči krajům: Kontrola výkonu přenesené působnosti na úseku pohřebnictví (dozorování provozování veřejných a neveřejných pohřebišť, obcí v roli vypravitele pohřbu, zařízení zdravotní lůžkové péče a zařízení sociálních služeb) – kontroly podle § 86 a § 88 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, na úseku pohřebnictví a dle zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Kompetence vůči obcím:

Kontrola věcné správnosti žádosti o refundaci a kontrola účelnosti nákladů vynaložených obcemi za sociální pohřby dle § 5 odst. 1 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 277/2017 Sb., o postupu obce při zajištění slušného pohřbení.

Primárně se MMR zaměřuje na doložení všech povinných příloh, které jsou po obcích požadovány. MMR neuhradí ty náklady na pohřeb, které odporují zákonu či judikatuře (typicky náklady na převoz

na pitvu nebo z pitvy do místa pohřbení, prvotní přechodné uložení k zemřelému a další úkony objednané fyzickou osobou, přechodné uložení těla zemřelého v Ústavu soudního lékařství kvůli zákazu pohřbení) nebo nejsou obecně považovány za účelné (květinová výzdoba, věnce, stuhy, šerpa na kříž, svíce, hudba, řečník apod.). Tím není dotčeno právo objednavatele prvotního přechodného uložení k tělu zemřelému nalezenému mimo zdravotnické zařízení a zařízení sociální služby na refundaci nákladů na přepravu těla zemřelého a úkonů s tím spojenými po vypraviteli pohřbu v souladu s § 5 odst. 9 zákona o pohřebnictví, nebyla-li přikázána pitva. Neúčelné náklady na pohřeb obec uhradí z obecního rozpočtu, pokud je sama objednala.

Sekundárně se zpětně dozorují i činnosti provozovatelů pohřebních služeb, krematorií a veřejných pohřebišť, kteří pro obec na základě objednávky pohřeb obstarávali. Pro kladné vyřízení žádostí je nezbytné, aby objednávka obce v případě osob zemřelých byla písemná a obsahovala pro pohřební službu položky stanovené v § 4 vyhlášky č. 277/2017 Sb., o postupu obce při zajištění slušného pohřbení. Je špatnou praxí, pokud obec zpětně po pohřbení zemřelého objednává pohřební služby písemnou formou.

Obec, ani jakožto účastníka soukromoprávního vztahu, nelze vyjmout z požadavků kladených na správu věcí veřejných. Obec jako veřejnoprávní korporace pohřbívá jménem státu, a proto má při nakládání se svým majetkem určité zvláštní povinnosti vyplývající z jejího postavení jakožto subjektu veřejného práva. Proto i zde platí, že hospodaření s majetkem obce musí být maximálně průhledné, účelné a veřejnosti přístupné.

Základní povinnosti, které musejí obce při disponování se svěřeným majetkem splnit, jsou stanoveny především v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění. Více viz web MMR [zde](#).

Kontrola provozovatelů veřejných pohřebišť dle § 20 písm. b) zákona o pohřebnictví.

Ad 3):

Kompetence vůči provozovatelům pohřební služby, osobám provádějícím balsamací a konservací lidských pozůstatků, exhumovaných lidských ostatků, jakož i jiných lidských pozůstatků, a krematorií: Přehlednou (a rozsáhlou) tabulku naleznete na webu MMR v sekci Pohřebnictví/Podání stížnosti v dokumentu pod titulkem Informace pro podatele podnětů k dozoru nebo kontrole pohřebišť, pohřebních služeb a krematorií, po kliknutí na text Dozor v pohřebnictví. Odkaz na tabulku přikládáme [zde](#).

Kompetence vůči krajským úřadům: Viz odpověď na otázku č. 2.

Kompetence vůči obcím ve vztahu k veřejným pohřebišťům, která obce provozují: Kontrola, zda provozovatel pohřebiště jedná v souladu s ust. § 20 písm. b) zákona o pohřebnictví.

Ad 4):

Uvedený dotaz se obsahově vztahuje ke stejnému okruhu skutečností jako dotaz č. 3. Pokud byste měl zájem o další upřesnění, popř. měl na mysli jiný aspekt kontrolní činnosti, uvítáme jeho bližší specifikaci.

Ad 5):

Nejsme si vědomi rozdílů mezi podstatou otázky č. 3 a tohoto dotazu (č. 5); proto odkazujeme na odpověď poskytnutou k otázce č. 3. Veškeré kontrolní a přestupkové postupy MMR se řídí správním řádem.

Ad 6):

Oddělení pohřebnictví nemá de iure žádné kompetence ve vztahu k jiným dotčeným orgánům veřejné správy (např. KHS, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo životního prostředí, Česká inspekce životního prostředí), ani v oblasti nakládání s odpady.